

Učiteljski tovariš

Stanovsko političko glasilo J. U. U. — sekcije za dravsko banovino v Ljubljani

Mesečna priloga »Prosveta«

Uredništvo in uprava: Ljubljana, Franklinska ulica 6/I. Rokopisov ne vračamo. Neprankiranih plačil ne sprejemamo. Izdaja vsak teden. Naročnina letno 60 Din za inostranstvo 80 Din. Člani sekcije J. U. U. plačajo list s članarjem. Oglaš po ceniku in dogovoru, davok poseba. Pošt. šif. 11.155. Telefon 5112

Sistemizacije službenih mest

S sprejetjem zakona o uradnikih z dne 31. marca 1931. se je načelo tudi vprašanje sistemizacije službenih mest. § 46. tega zakona pravi:

»Z zakonom se določi za vse stroke civilne državne službe število službenih mest po zvanjih in njih položajnih skupinah, v katerih so ta zvanja razporejena, prav tako pa tudi število mest uradniških pripadnikov (sistemizacija mest); ti števili se z državnim proračunom ne smejo povečati.«

Na osnovi tega člena uradniškega zakona je pripravila tudi sekcija JUU za dravsko banovino že takoj po uzakonjenju omenjenega zakona svoj predlog za sistemizacijo učiteljskih mest. Takrat sicer ni prišlo do sprejetja zakona o sistemizaciji, pač pa postaja to vprašanje ravno v poslednjem času zopet aktualno.

Dasiravno se nečemo spuščati v razglabljanje splošne razvrstitve službenih mest, vendar lahko ugotovimo, da bo mnogo lažje urediti sistemizacijo uradniških mest po raznih državnih uradih nego sistemizacijo učiteljskih mest. Za nas je važno v prvi vrsti le vprašanje, ali je mogoče in kako je mogoče sistemizirati učiteljska mesta.

V našem stanu poznamo po šolskem zakonu le eno zvanje to je zvanje učitelja. Dasi imamo tudi šolske upravitelje, vendar zakon tega ne priznava kot posebno zvanje, zaradi česar se medsebojno razlikujemo le po letih in položajnih grupah, ker imamo pač vsi isto zvanje. To dejstvo bo morda povzročalo nekatere težave pri sestavi zakona o sistemizaciji mest, vendar tvori ravno to dejstvo nekako najpravičnejšo podlago za pravično razdelitev procenta službenih mest po položajnih grupah.

Pri učiteljstvu se ne bo treba ozirati na to, koliko načelnikov, referentov, sekretarjev i. dr. je potrebno in se zaradi tega ne bo določala višina procenta celokupnega učiteljstva, ki pride v to ali ono grupo zaradi zvanja, marveč bo tu odločalo le število službenih let posameznikov. Za podlago sistemiziranja učiteljskih mest po skupinah naj bo število učiteljstva, ki se sedaj nahaja v tej ali oni grupi.

Cepprav nimamo v svojem stanu, na podlagi šolskega zakona nikakih drugih zvanj razen učiteljskega, vendar se bo moralo skušati doseči v zakonu o sistemizaciji učiteljskih mest neko razliko, odnosno razdeliti učiteljstvo na štiri panoge: nadzorniki, šolski upravitelji, učitelji(-ce) osnovnih šol in učiteljice ženskih ročnih del ter otroške vrtarice.

Šolskim nadzornikom priznava že šolski zakon pravico do hitrejšega napredovanja in zaradi tega bo ta pravica nedvomno prišla tudi v zakon o sistemizaciji mest. Nekaj drugega je s šolskimi upravitelji. Ako jim priznamo posebne dolžnosti, ki jih v resnici tudi vršijo, tedaj naj se jim prizna tudi gotove pravice. Ker teh pravic ne priznava šolski zakon, se to lahko popravi z zakonom o sistemizaciji.

Povsem je izpadlo iz šolskega zakona zvanje učiteljice ženskih ročnih del in otroških vrtaric in ravno sedaj bo čas, da se to zvanje prizna na ta način, da se mu dodeli vsaj toliko mest kolikor je sedaj zaposlenih naših tovariš v tem s šolskim zakonom nepriznanem zvanju.

Pod zakon o narodnih šolah spada tudi učiteljstvo za defektne otroke. To učiteljstvo

ima poleg učiteljske izobrazbe še poseben tečaj in državni izpit. Samoposebi je tedaj umevno, da jim je treba priznati vsaj hitrejšo napredovanje.

Ako se pogledimo v problem sistemizacije učiteljskih službenih mest in razmišljamo, kako bi se dal ta problem najpravičnejše in najpravičnejše rešiti, tedaj pridemo do zaključka, da bi bila sistemizacija učiteljskih mest po posameznih šolah ravno tako nepravilna in nepravilna, kot bi bila sistemizacija mest za vso državo. Ostane torej razdelitev po srezih in po banovinah. Ker se pa ne širi šolstvo v vseh srezih enako in tudi ker niso spremembe glede šolstva v vseh srezih enake, bi bila najpravičnejša sistemizacija učiteljskih službenih mest po banovinah. Toda tu bo potrebna preciznost. Da ne bo trpela ena kategorija šolstva na račun druge, naj se ločijo mesta na meščanskih od mest na osnovnih šolah, ravno tako pa naj se ločijo od mest osnovnošolskega učiteljstva mesta učiteljstva bivše III. kategorije in mesta učiteljstva za defektne otroke.

Če hočemo doseči popolno pravilnost tudi v pogledu napredka vsega šolstva, tedaj bo treba nujno paziti na to, da bo novi zakon kljub sistemiziranim mestom dovoljeval popoln razmah in stalen prirastek učiteljstva. Vsled tega naj predvideva ta zakon sistemizacijo mest na ta način, da se vzame sedanje stanje kot podlaga. Ker bo pa potrebno ustanovljati nove šole in nove razrede, naj se zviša število sedanjega stanja učiteljstva narodnih šol po vseh skupinah, posebnost pa število mest za pripravnike v vsaki banovini za vsaj 500 mest. Le na ta način bo moglo, kljub sistemizaciji mest, število učiteljstva stalno naraščati, kar bi pa bilo v primeru sistemizacije mest z določenim številom posameznih skupin nemogoče.

Za učitelje narodnih šol se zahteva daljši študij kot za ostalo uradništvo istih položajev, poleg tega pa nalaga zakon o narodnih šolah učitelju tudi obvezno izvenšolsko delo, zato naj se sistemizira za učitelje narodnih šol večje število mest v V. skupini, t. j. najmanj 12% vseh mest.

Da bo moglo uživati učiteljstvo narodnih šol že v aktivni službi prejemke po V. skupini, naj se ukinejo za dosego V. skupine vsi pogoji. Zakoni naj se, da more biti učitelj brez ozira na leta starosti pomaknjen oziroma imenovan na izpraznjeno mesto v V. skupini, ako je prebil v VI. skupini najmanj 3 efektivna leta in ako znese njegova povprečna ocena v poslednjih treh letih prav dobro.

Za popolnost zakona o sistemizaciji je potrebno, da predvideva tudi roke za napredovanje. Ker določa uradniški zakon, da ima vsak uradnik pravico napredovanja v višjo grupo, bi bilo na mestu, če bi zakon o sistemizaciji predvideval tudi najdaljši rok, po katerem mora učitelj napredovati.

Za upravitelje narodnih šol naj se v zakonu o sistemizaciji določi znanje, ki je iz uradniškega zakona izostalo. Odredi naj se jim tudi primerna nagrada kot odškodnina za vršenje upraviteljskih dolžnosti.

Ako se bodo pri sestavljanju zakona o sistemizaciji učiteljskih mest upoštevala gornja načela, tedaj smemo z gotovostjo pričakovati, da bo ta zakon v korist celokupnega našega šolstva in s tem tudi vsega učiteljstva.

Uvedba bolniškega zavarovanja za učiteljstvo

Učiteljstvo ima izvedeno penzijsko zavarovanje, nujno potrebna pa je uvedba bolniškega zavarovanja v zvezi z neugodnim zavarovanjem. Na ta način bi bil naš stan popolnoma socialno osigurani v vseh primerih bolezni, neugod in starosti.

Učiteljska samopomoč, ki ob času smrti lajša svojim članom mnogo socialnega gorja, je ustanovila podporni sklad s kapitalom 150.000 Din, iz katerega bodo dobili člani brezobrestna posojila do največ 5000 Din za primere bolezni. Toda Učiteljska samopomoč ne more izvrševati vseh nalog bolniške priskrbe učiteljskega stanu, ker ne more pritegniti k tej panogi socialnega zavarovanja vsega učiteljstva. Iz naših vrst je izšlo že dosedaj nebroj pobud za ustanovitev in organizacijo bolniškega zavarovanja, toda žal, do danes brez vidnega uspeha.

Obračam se na delegate vseh učiteljskih društev s prošnjo, da resno razmotirajo o uvedbi bolniškega zavarovanja ter celokupno članstvo zainteresirajo na sreskih učiteljskih zborih o potrebi organizacije bolniškega zavarovanja učiteljstva. Na podlagi tega nam bo omogočeno čimprej realizirati to važno vprašanje. Materialne žrtve bi bile v teh kritičnih časih gotovo velike, toda neprecenljive vrednosti za izboljšanje socialnega položaja učiteljskega stanu. Saj je znano, da so zdravstvene prilike učiteljstva slabe ter mnogoštevilna obolenja.

Dovoljujem si pa opozoriti na sledeče važne činjenice, ki bodo merodajne za pravilno izvedbo tega zavarovanja v resnično korist članstva.

Učiteljska bolniška blagajna naj bi nudila članom ter njihovim družinam v upokojenem obdobju začetka bolezni do največ 6 mesecev brezplačno zdravniško pomoč, potrebna zdravila, obveze i. dr. pomožne priprave za zdravljenje ter prevoz bolnikov. Dajatev bolniške blagajne se lahko razširi na specialno zdravljenje, popravilo zobovja itd.

Te naloge bo bolniška blagajna izvrševala samo tedaj v celotnem obsegu, če se izvede bolniško zavarovanje obvezno za ves učiteljski stan. Zato apeliram v tej resni zadevi na čut solidarnosti učiteljskega stanu ter prosim zastopnike učiteljstva, da članstvo pripravijo na to, da se v ogromni večini priključi temu načelu.

Mesečni prispevki bi znašali za zavarovane 1 in pol do 2 %, kar znaša na vsakih 1000 Din dohodka 15 Din kot odtegljaj za bolniško zavarovanje. Bolniške prispevke naj bi odtegovala dravska finančna oblast kot se to zgodi s penzijskimi.

Poleg načela obveznosti in solidarnosti bo važna tudi organizacija bolniškega zavarovanja. Delokrog istega naj bi obsegal namreč vso dravsko banovino. Tudi to zadevo bo treba dobro organizirati, da bodo naše članstvo in njih svoji deleži čimprejšnje

IV. banovinska skupščina

Jugoslovenskega učiteljskega udruženja — sekcije za dravsko banovino v Ljubljani

bo v dneh

7. in 8. julija 1934.

v dvorani Delavske zbornice na Miklošičevi cesti v Ljubljani

S P O R E D :

Dne 7. julija :

1. Ob 9. uri: Verifikacija delegatov pred vhomom v zborovalno dvorano.
2. Ob pol 10. uri: Skupna seja predsednikov sreskih društev z upravnim odborom sekcije: Razgovor o tehničnem delu skupščine.
3. Ob 10. uri: Otvoritev skupščine in nagovor predsednika.
4. Volitev odsekov.
5. Tajniško poročilo.
6. Račun za poslovno leto 1933/34.
7. Ob 14. uri: Seje odsekov na učiteljski šoli v Ljubljani.

Dne 8. julija :

1. Ob 8. uri: Nadaljevanje skupščine.
1. Poročilo odsekov.
2. Poročilo nadzornega odbora.
3. Volitev 10 članov in 5 namestnikov v upravni odbor, 5 članov in 2 namestnikov v nadzorni odbor in 3 članov in 3 namestnikov v glavni odbor JUU v Beogradu.
4. Proračun za leto 1934/35.
5. Resolucija.

Legitimacij za banovinsko skupščino sekcija ne bo razpošiljala. Sreska društva naj izdajo svojim delegatom sama primerna potrdila.

Predloge za skupščino, imena delegatov in statistične podatke za tajniško poročilo naj pošljejo sreska društva sekciji vsaj do 30. junija t. l.

Jugoslov. učiteljsko udruženje — sekcija za drav. banovino v Ljubljani, dne 17. junija 1934.

Ivan Dimnik, s. r.
predsednik.

Metod Kumelj, s. r.
tajnik.

III. seja upravnega in nadzornega odbora JUU — sekcije za dravsko banovino

bo

v petek dne 6. julija ob 15. uri v prostorih sekcije

Dnevni red:

1. Čitanje in overovljenje zapisnikov.
2. Razgovor o točkah dnevnega reda skupščine.
3. Druge zadeve in slučajnosti.

Ivan Dimnik, s. r.
predsednik.

Metod Kumelj, s. r.
tajnik.

bolniške pomoči tudi v najoddaljenejših krajih.

Učiteljstvo ima sicer po zakonu osigurano zdravljenje v državnih bolnicah v III. razredu. Pri ambulantnem zdravljenju to ne pride mnogo v poštev. Vsekakor pa bo naša naloga v slučaju organizacije bolniškega zavarovanja, da ohranimo to dobro neokrnjeno. Kajti postavka za dolgotrajno zdravljenje (operacije) v bolnicah bi zelo obremenjevala bolniško blagajno. Zato se bo ta postavka lahko obrnila na drugem mestu članstvu in prid.

Prosim Vas torej ponovno, da članstvo zainteresirate za to resno zadevo, da bo tudi našemu stanu omogočeno, izvesti bolniško zavarovanje kakor ga imajo nekateri drugi stanovni dr. nameščenci. Na ta način bomo storili važen korak k izbolšanju naših socialnih razmer. Naše članstvo bo na ta način preskrbljeno v vseh primerih bolezni. Pri tem pa imejte na vidiku principe, na podlagi katerih nam bo možno izvesti to zavarovanje na trdni bazi, ki sem jih uvodoma omenil. Upam, da bo naše članstvo v celoti spoznalo važnost tega perečega vprašanja za učiteljstvo ter čimprej pristopilo k organizaciji bolniškega zavarovanja.

BOLNIŠKA BLAGAJNA ZA UČITELJSTVO.

1. Namen: Bolniška blagajna ima namen, da zagotovi svojim članom in njihovim družinam v upokojenem, dokler bolezen traja, vendar ne več kot šest mesecev:

a) Od začetka bolezni brezplačno pomoč, potrebna zdravila, pomožne priprave za zdravljenje ter druge terapijske pripomočke vsake vrste, kot jih predpiše zdravnik bol. blagajne. Oskrbi v slučaju potrebe prevoz bolnikov itd.

b) v primeru ugodnega finančnega stanja blagajne se dovoli specialno zdravljenje, porodniška podpora in popravilo zobovja.

2. Trajanje in način bolniških podpor: Pravica do zgoraj navedenih dajatev bolniške blagajne prične takoj z nastopom službe in

prestane z razrešitvijo iste. Upokojenec obdrži vse pravice bolniškega zavarovanja.

Zdravljenje obolelih članov in njihovih svojcev vrši zdravnik v svoji ambulanci ali na stanovanju, ako bolnik ni bil prenešen v bolnico.

Stroške, ki bi nastali, ako se bolnik posluži katerega drugega zdravnika in bolnice, plača bolniška blagajna, ako je lečenje odredil zdravnik učitelj. Blagajne in tudi v primeru, kadar je bila nujna zdravniška pomoč dokazana.

Član, ki bi s simuliranjem ali na kak drug način oškodoval blagajno, so dolžni plačevati dvojne prispevke, dokler ne poravnajo povzročene škode.

Organizacija:

Organizacija se izvede po srezih. Ureditelj zdravniške službe se določi po terenskih prilikah i. dr.

Organi bolniške blagajne so:

1. Sreski upravni odbor.
2. Sreska skupščina. Tvorijo jo vse učiteljstvo, ki se sestane enkrat na leto o priliki zborovanja, kjer se podaja poročilo o delovanju.
3. Sreski nadzorni odbor.

Sreski upravni odbor

upravlja in vodi v administrativnem in računskem pogledu vse posle bolniške blagajne. Obračunava z zdravniki in lekarnami ter kontrolira delovanje bol. službe.

Vodi evidenco članov, račune o dohodkih in izdatkih, statistiko bolniške blagajne, prijave in odjave ter zastopa blagajno pri pristojnih oblastvih in privatnih osebah.

Sreski upravni odbori so pomožni organi glavnega upravnega odbora in so dolžni izvrševati vse naloge, ki mu jih ta da.

Glavni upravni odbor v Ljubljani.

Nadzoruje poslovanje vseh sreskih upravnih odborov, pazi, da se prispevki pravilno predpisujejo in vplačujejo in da se vse osebe, temu zavarovanju podvržene, pravilno prijavljajo in odjavljajo.